



Klass: Bivalvia (musslor), **Ordning:** Mytiloidea, **Familj:** Mytilidae (blåmusslor), **Släkte:** *Musculus*, **Art:** *Musculus niger* (J. E. Gray, 1824) **Synonymer:**

Kännetecken

Avlång till oval form. Upp till 50 mm lång. Skalet är sammantryckt med lika stora skalhalvor. Skalbacklan, s k umbo, är belägen strax bakom skalets framände. Skalets främre skulptur består av omkring 12 stycken radiära ribbor, och den bakre av 50-60 tätt sittande radiära ribbor och en slät sektor däremellan. Skalhuden, periostracum, är hos unga individer brun, men blir senare olivgrön och hos äldre exemplar mörkt brun eller svart. Skalets insida är purpurglänsande.

Utbredning och status

Arten är arktisk-cirkumpolär. Den förekommer från 59°N till södra Norge och från Nordsjön till Skagerak, Kattegatt och Öresund samt Bälten och sydvästra Östersjön (Warnemünde), dock inte i den svenska delen av Östersjön.. I Bohuslän förekommer den inte norr om Väderöarna eftersom temperaturen där är för hög för denna arktiska art. I danska vatten förekommer arten endast i norra till mellersta Öresund enligt senare förteckningar. På svenska sidan av Öresund förekommer arten norr om Limhamnströskeln, framförallt i *Abra*-samhället. Där har regelbunden förekomst (4-108 ind/m²) under det senaste decenniet konstaterats för bottnar strax under salthaltssprångskiktet (17-18 meters djup) med dominans av grov silt till finsand. Arten verkar alltså främst förekomma i ett mycket snävt djupintervall.

Ekologi

Arten förekommer i regel under 17 meters djup på blandbotten med sand och lera, och ibland även grus. Den gynnas av viss strömsättning vid botten. Den är filtrerare och fäster ofta solitärt med byssustrådar på små stenar. Äggen läggs i slemmiga äggmassor på vegetation och dylikt. Larverna är direktutvecklande och saknar pelagiskt stadium.

Hot

Arten hotas i våra vatten främst av syrebrist till följd av övergödning och klimatförändring (uppvärmning). Syrebrist påverkar i södra Kattegatt särskilt bottnar strax under salthaltssprångskiktet, där arten vanligen förekommer. Det geografiska utbredningsområdet längs svenska kusten är litet och fragmenterat, och arten kan således förväntas minska. Direktutvecklande larver begränsar därtill artens möjligheter till ny- och återkolonisation.

Åtgärder

Det är viktigt att miljömålsarbetet med att minska tillförseln av näringsämnen till havet fortsätter och intensifieras, liksom arbetet med att begränsa växthuseffekten.

Övrigt

Etymologi: *Musculus*, Lat., ”muskel”; *niger*, Lat., ”svart”.

Litteratur

- Göransson, P. 1995. *Supplementary baseline study of benthic fauna in the Öresund – deep waters*. Öresundskonsortiet. Doc No. 95/138/1E.
- Göransson, P. 1998. *Abra-samhället på stationerna B och C inom Landskrona kommuns kustvatten 1994–1998. Rapport till Miljöförvaltningen i Landskrona*.
- Hansson, H. G. (Comp.), NEAT (North East Atlantic Taxa): Scandinavian marine Mollusca Check-List. Internet Ed., Aug. 1998.
- Jensen, K. R & J. Knudsen. 1995. *Annotated checklist of recent marine molluscs of Danish waters*. Zoological Museum, København.
- Jensen, AD. S & R. Spärck. 1934. *Blöddyr II. Saltvandsmuslinger*. Danmarks Fauna 40. G. E. C. Gads Forlag – København.
- SEMAC Joint Venture. 1996-2000. *Myndigheternas kontrol- och overvågningsprogram for Øresundsforbindelsens kyst-til-kyst anlæg. Tilstandsrapporter 1996–2000*.
- Tebble, N. 1966. *British Bivalve Seashells. A Handbook for Identification*. Trustees of The British Museum (Natural History) London.
- Thorson, G. 1946. *Reproduction and larval development of danish marine bottom invertebrates, with special reference to the planktonic larvae in the sound (Øresund)*. Medd. Komm. Danm. Fisk. Havund. Ser. Plankton. Bind IV. København.

Författare

Peter Göransson 2007. © ArtDatabanken, SLU 2007. Fredrik Pleijel och Malin Strand 2016.